

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3Csp/99/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818201883
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8818201883.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Milanom Vaľušom v spore žalobkyne: G. C., Y.. XX.XX.XXXX, E. C.. I. H. XXX/X, XXX XX C. I., proti žalovanému: Silverside, a.s., IČO: 50 052 560, so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - Ružinov, právne zastúpený VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie neplatnosti zmluvy pre množstvo neprijateľných podmienok, o ochranu práv spotrebiteľa, taktó

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že Dohoda o zrážkach zo mzdy k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, j e n e p l a t n á .

II. Súd žalobu žalobkyne čo do zvyšku v y l u č u j e na samostatné konanie, v ktorom konaní bude rozhodnuté aj o trovách tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala dňa 02.07.2018 na Okresný súd vo Vranove nad Topľou žalobu proti žalovanému o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX a návrh na vydanie neodkladného opatrenia a ďalej vo svojej žalobe žiadala, aby súd určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou je neplatná pre neprijateľné zmluvné podmienky.

2. Vo svojej písomnej žalobe žalobkyňa uviedla, že so žalovaným uzavrela úverový právny úkon - úverovú zmluvu. Táto úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Ide o predtlačенú spotrebiteľskú zmluvu s tým, že súčasťou tejto typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Dohodu o zrážkach zo mzdy považuje sa neplatný právny úkon. V tejto dohode nie je označený platiteľ mzdy, nie je určená presná výška zabezpečenej pohľadávky. Touto dohodou o zrážkach zo mzdy veriteľ jednostranne diktuje vykonávanie zrážok zo mzdy. Táto dohoda o zrážkach zo mzdy tvorí neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy, ktorú veriteľ mal vopred pripravenú a predformulovanú.

3. Súd sa oboznámil s dôkazmi doloženými žalobkyňou, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ako aj s tým súvisiacou dohodou o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.XX.XXXX a žiadosťou žalovaného o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy. Ďalej sa súd oboznámil aj s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.03.2022, sp. zn. 17CoCsp/12/2022 na čl. 176, ktorým Krajský súd v Prešove potvrdil uznesenie Okresného súdu vo Vranove nad Topľou, č. k. 3Csp/99/2018 - 16 zo dňa 10.07.2018, zápisnou o pojednávaní zo dňa 12.09.2022, zmluvou o spotrebiteľskom úvere a oznámením správcu konkurznej podstaty o vyhlásení konkurzu na návrh správcu konkurznej podstaty na pokračovanie v konaní, podaním žalobkyne.

4. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX č. XXXXXXXXXXXX žalovaný Silverside, a. s. prostredníctvom finančného agenta uzavrel so žalobkyňou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytla žalobkyňi bezúčelový úver 2.000,- eur. Výška mesačnej splátky bola určená 56,21,- eur a počet splátok XX mesiacov. Ďalej celková čiastka, ktorú mala žalobkyňa zaplatiť bola stanovená na sumu 3.372,60,- eur. Ako to vyplýva z textu tejto úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, tak text tejto zmluvy je vopred predformulovaný. V záverečných ustanoveniach je uvedené, že právny vzťahy neupravené zmluvou o úvere sa riadia obchodnými podmienkami. Z tejto zmluvy o úvere uzavretej účastníkmi vyplýva, že pri poskytnutí úvere 2.000,- eur bola povinná žalobkyňa vrátiť žalovanému celkovú čiastku 3.372,60,- eur, čo predstavuje viac ako 50% navýšenie úveru poskytnutého žalovaným. Ďalej dohoda o zrážkach zo mzdy je takisto vopred predformulovaná a pripravená pokiaľ sa týka textu takým spôsobom, že nebolo možné na nej nič meniť a o ničom sa dohadovať. V tejto dohode o zrážkach zo mzdy je uvedená pohľadávka veriteľa voči dlžníkovi vo výške 3.372,60,- eur, čo má predstavovať istinu úveru s príslušným tvoreným úrokom za úver a ostatným príslušenstvom, napríklad úrok z omeškania a právami spojenými s uvedenými nárokmi, napríklad zmluvná pokuta.

5. Vo svojej písomnej žalobe žalobkyňa uviedla: so žalovaným som uzavrela úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov. Ide o formulárovú typovú, predtlačенú spotrebiteľskú zmluvu - úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Zmluvu považujem za problematickú nakoľko obsahuje neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 a inými kogentnými ustanoveniami zákona (dohoda o zrážkach zo mzdy, zmluvné pokuty, a pod.) Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal môjho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by nám uložilo povinnosť plniť, vykonávajú sa nám zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Dohodu o zrážkach zo mzdy žalobca považujem za neplatný právny úkon aj pre rozpor s § 37 ods. 1 OZ, zdôrazňujem, že text článku III. bod 3. je formulovaný takým spôsobom, že jeho obsah je neoddeliteľnou a nezmeniteľnou súčasťou textu (žiadne individuálne dojednanie, čo predpokladá § 53 ods. 2 OZ), nie je v nej označený platiteľ mzdy, pričom určenie presnej výšky zabezpečenej pohľadávky je síce dané výškou celkovej čiastky na zaplatenie vyjadrenej v EUR, avšak následne je dojednané aj na ostatné príslušenstvo vyplývajúce zo Zmluvy alebo súvisiace so zmluvou. Teoreticky preto podľa môjho názoru môže žalovaný vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu donekonečna. Svedčí o tom fakt, že vo výzve na vykonávanie zrážok zo mzdy adresovanej zamestnávateľovi nie je uvedená ani výška pohľadávky žalovaného. Zamestnávateľom žalobcu je spoločnosť C. I., A..C., C. C. I. F. X, XXX XX E. E., Q.: XX XXX XXX. Žiadosť žalovaného môjmu zamestnávateľom o vykonávanie zrážok zo mzdy preukazujeme listom zo dňa XX.XX.XXXX. Tým zároveň osvedčujem vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou Dohodou o zrážkach zo mzdy. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy považujem za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pre rozhodnutie predmetnej veci je zásadný výklad buď Ústavného súdu alebo Súdneho dvora Európskej únie. Súčasťou žaloby je preto aj návrh na prerušenie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy a predloženie veci Ústavnému súdu SR alebo Súdnemu dvoru EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 115, 2008 „ZFEU“) a čl. 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii. Ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad mojím majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia môjho majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie (viď. odôvodnenie nižšie) a čl. 7 Ústavy SR (rozpor medzinárodnou zmluvou). Pochybnosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti či vyjednávacej pozície. Súdny dvor EÚ vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôrazňuje v rámci spotrebiteľskej kontraktácie nerovnováhu na úkor spotrebiteľa a dôvodnosť ex offio ochrany. Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú Smernica 93/13/EHS zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci

vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturvom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 52). (uznesenie C-76/10, POHOTOVOST'/Korčovská). Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/10 POHOTOVOST' proti Korčkovskej). S využitím komparatívnej metódy poukazujem na rakúsku právnu úpravu, ktorá chráni spotrebiteľa pred mimosúdnyimi zrážkami zo mzdy. Podľa § 12 Zákona z 8. Marca 1979, ktorým sa vydávajú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa (Zákon na ochranu spotrebiteľa)(Spol. zák. č. 140/1979) naposledy novelizovaný zákonom č. 21/2008 Spol. zák. I. Na rozdiel od rakúskeho práva slovenská právna úprava neumožňuje ani spotrebiteľovi a ani jeho zamestnávateľovi namietat' priamo mimosúdny akt veriteľa, povahu a výšku dlhu a zároveň mimosúdne zastaviť zásah do majetku spotrebiteľa zrážkami zo mzdy a to napriek tomu, že veriteľ je súkromnou osobou a jeho moc siahať na majetok spotrebiteľa nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnu inštitúciou a nie je ani inak odvodená od verejnej moci. Tvrdím, že v zmysle rozsudku Simmethal existuje možnosť judikovať rozpor inštitútu zrážok zo mzdy spotrebiteľa s právom EÚ. Ak je slovenská právna úprava Dohody o zrážkach zo mzdy v rozpore s právom Európskej únie, bol by dôvod konštatovať rozpor predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy so zákonom resp. medzinárodnou zmluvou ako normou vyššej právnej sily (Zmluva o EÚ, Zmluva o fungovaní Európskej únie). Súd musí uprednostniť právo Európskej únie (rozsudok Simmenthal C- 106/77). Ani v prípade upustenia do použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, nemám bez presného vyhlásenia veriteľa istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve môjho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. Ja som v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal som ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť môj majetok v podobe mojej mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom. Poukazujem na Infringement Európskej komisii proti Slovenskej republike č. 2012/4165, kde EK poukazuje na, citujem: „okrem rozhodcovského konania v obchodnom styku a priameho či nepriameho vzdania sa spotrebiteľských práv existujú na Slovensku aj iné možnosti ako obísť uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, či ochranu pred nekalými podmienkami a tieto sú využívané v značnom rozsahu - napr. záložné zmluvy, notárske zápisnice alebo vzdanie sa mzdových nárokov v prospech veriteľa. Všetky tieto prostriedky obsahujú porušenia právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa bez riadenej kontroly zo strany nezávislého súdu. Žalovaný už vyzval môjho zamestnávateľa, aby vykonával zrážky zo mzdy a ten ich vykonáva. Obava, že žalovaný naplní zásah do môjho majetku bez súdneho prieskumu zmluvných ustanovení a bez toho, aby bol známy výklad unijného práva, sa tak reálne naplnila. Ak je dohoda o zrážkach zo mzdy v rozpore s unijným právom, je principiálne neprístupné, aby sa použil tento problémový zabezpečovací inštitút. Rozpor s právom EÚ osvedčujeme pripomienkami Európskej komisie, v prípade C-30/12 Marcinová/POHOTOVOST', podľa ktorých je vnútroštátna právna úprava v rozpore s princípom efektivity a bráni ex offo prieskumu súdu neprijateľnosti zmluvných podmienok. V záujme predídania vzniku ujmy navrhujem, aby sa dočasne zakázal výkon zrážok zo mzdy. Civilný sporový poriadok pripúšťa, aby sa neodkladné opatrenie uložilo inej osobe ako účastníkovi konania. V tejto sporovej veci je odôvodnené dočasné opatrenie voči môjmu zamestnávateľovi. Nedisponujem žiadnym iným prostriedkom ochrany pred ústavne nekonformným zásahom do môjho majetku. Poukazujem na predbežné opatrenia z rôznych súdov (uznesenie OS Trebišov z dňa 17.2.2011 č. sp. Zn. 6C/13/2011, uznesenie OS Prešov z dňa 14.7.2011 č. 14C/153/2011, uznesenie KS v Žiline z dňa 30.12.2010 č. sp. Zn. 8Co/422/2010, uznesenie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 60/13/2011 zo dňa 17.2.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu Košice, sp. zn. 5Co/89/2011, Okresný súd Svidník, uznesením sp. zn. 2C/113/2011 zo dňa 5.8.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5Co/121/2011 a iné). Žalobkyňa navrhla, aby súd vydal neodkladné opatrenie: I. Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.XX.XXXX zo zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi Žalobcom a Žalovaným do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. II. Zamestnávateľ Žalobcu C. I., A.C., C. C. I. F. X, XXX XX E. E., Q.: XX XXX XXX je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy uzavretej medzi

žalobcom 2 a žalovaným. Na veci mám naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prístupnosť Dohody o zrážkach zo mzdy čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem (6Cdo 192/2010, ICdo 91/2006). Taktiež prelomovo navrhujem určenie dôvodu, že Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 153 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. Žalovaný dojednal podmienku, že „Veriteľ má voči Dlžníkovi pohľadávku na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“) vo výške 3.372,60 EUR predstavujúcej istinu úveru spolu s príslušenstvom tvoreným úrokom za úver, ostatným príslušenstvom vyplývajúcim zo Zmluvy alebo súvisiacim so Zmluvou, napríklad úrok z omeškania, a právami spojenými s uvedenými nárokmi, napríklad zmluvná pokuta (ďalej aj „Pohľadávka“)“. Ďalej si žalovaný dojednal podmienku, že „Ak Dlžník zmení v priebehu splácania pohľadávky Veriteľa zamestnanie, potom je povinný predložiť túto Dohodu o zrážkach zo mzdy aj ďalšiemu svojmu zamestnávateľovi (respektíve platiteľovi iného príjmu)“. Je nesporné, že zrážky zo mzdy zvlášť na plnenia z nekalých podmienok citlivo zasiahnu do sociálnej sféry spotrebiteľa a jeho rodiny, a preto sú akceptovateľné iba zrážky zo mzdy v exekúcii, v rámci ktorej súd dohliadne v rámci princípu ochrany povinného na neprimeranosti. Dávam súdu do pozornosti Nález ÚS SR, sp. zn.: III. ÚS 107/07 v ktorom sa o. i. uvádza, že k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (II. ÚS 243/05), pretože inak dochádza aj k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje podstatnú náležitosť, ktorou je jasne a zrozumiteľne vyčíslený rozsah záväzku dlžníka, a tiež neobsahuje označenie platiteľa mzdy, a preto je podľa názoru žalobcu dohoda o zrážkach zo mzdy pre jej neurčitosť absolútne neplatným právny úkonom (§ 37 ods. 1 Obč. zák.). Žalobca tiež chcem poukázať na skutočnosť, že som Dohodu o zrážkach zo mzdy podpísala so žalovaným súčasne so Zmluvou o úvere. Podľa môjho názoru, je ustanovenie Zmluvy o úvere čl. III. bod 2.: „Veriteľ je oprávnený neposkytnúť úver v prípade“ v rozpore s ustanovením Dohody o zrážkach zo mzdy čl. II. bod 1.: „Veriteľ má voči Dlžníkovi pohľadávku“. Z uvedeného logicky vyplýva, že uzavretím Zmluvy o úvere medzi žalobcom a žalovaným ešte nemuselo dôjsť aj k čerpaniu úveru, avšak žalovaný už v uzavretej Dohode o zrážkach zo mzdy mal voči žalobkyni pohľadávku. Žalobca uvádzam, že uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy je typickým úkonom, ktorý do právnych vzťahov medzi dodávateľmi (veriteľmi) a spotrebiteľmi (dlžníkmi) vnáša nerovnováhu, nakoľko veriteľ môže na základe takejto dohody vykonávať zrážky, pričom dlžník disponuje len minimálnymi možnosťami obrany proti takémuto výkonu. Spotrebiteľské právne vzťahy sú charakteristické tým, že ich účastníkmi sú subjekty, ktoré si v zásade nie sú rovné. Dodávateľ ako profesionál disponuje znalosťami a možnosťami, ktoré spotrebiteľ ako laik nemá a práve z tejto úvahy vychádza zvýšená miera ochrany spotrebiteľa, ako slabšej strany a značný katalóg povinností dodávateľov a práv spotrebiteľov. Právne predpisy sa snažia túto nerovnováhu kompenzovať tým, že spotrebiteľovi priznávajú zvýšenú ochranu a limitujú možnosti konania veriteľa. Osobitne treba venovať pozornosť aj skutočnosti, že výkon zrážok iniciuje veriteľ, ako subjekt s opačnými záujmami ako je jeho dlžník, teda inak povedané, veriteľ má záujem na tom, aby dlžník zaplatil čo najviac. Rozsah skutočného záväzku dlžníka v okamihu, kedy veriteľ predloží dohodu platiteľovi mzdy navyše môže byť sporný, najmä s poukazom na skutočnosť, že veritelia často požadujú zaplatiť aj prostriedky, na ktoré nemajú nárok - napr. neprimerané sankcie, pokuty, poplatky, či úroky, na ktoré s poukazom na možné vady zmluvy nemusia mať nárok. Využitím dohody o zrážkach zo mzdy je tak spotrebiteľ vystavený svojvôli veriteľa a stráca možnosť namietat legitímnosť svojho dlhu. Z tohto dôvodu som žalobca toho názoru, že uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy spolu s úverovou zmluvou by malo byť klasifikované ako neprijateľná zmluvná podmienka a ako taká je táto dohoda neplatná. K uvedenému si dovoľujem poukázať na Rozsudok Krajského súdu Trenčín, sp.zn. 5Co/934/2015, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 21C/136/2015, kde tento konštatoval, cit.: „Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku ako je v tomto prípade. Odvolací súd nemá ani žiadne výhrady voči konštatovaniu súdu prvého stupňa vo vzťahu k neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, súčasťou typovej formulárovej zmluvy o úvere bolo aj vopred pripravené znenie zmluvy vrátane dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca nebol žiadnym spôsobom osobitne oboznámený zo strany žalovaného o forme tohto zabezpečovacieho inštitútu, ani o jeho následkoch. Pokiaľ by sme

pripustili platnosť takéhoto dojednania v zápätí by došlo k situácii, kedy by veriteľ mohol jednostranne diktovať bez akého odsúhlasenia súdom výšku dlhu, pretože zrážky zo mzdy sú určené aj na plnenia za neprijateľných zmluvných podmienok, pretože spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto zmysle je nerozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv naplnenia alebo, či si spotrebiteľ obráti priamo na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom slova zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčil. V tomto smere odvolací súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora E Ú, v zmysle ktorej sa vnútroštátne orgány aplikácie práva majú vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, teda výklad v súlade so smernicou tak, aby zabezpečil reálny účinok smernice bez ohľadu nato, či ustanovenie použité pri výklade majú priamy účinok. Aplikácia smernice je založená na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva, tak môže byť použitá vo všetkých horizontálnych aj vertikálnych sporoch. Podľa ustálenej judikatúry vychádza systém ochrany zavedený Smernicou 93/13 z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky na vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade s uvedenou smernicou Súdny dvor viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán. Preto inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu najmä, ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS jej účinku. Preto aj v tejto časti bol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdený.“ S poukazom na vyššie citovaný rozsudok som žalobca toho názoru, že veriteľ sa nesmie domáhať výkonu zrážok na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú uzatvorí s dlžníkom už pri uzatvorení úverovej zmluvy, nakoľko v tomto okamihu nie je jasný rozsah záväzku dlžníka v okamihu, kedy túto dohodu bude predkladať platiteľovi mzdy dlžníka a je možné, že takouto dohodou si veriteľ bude nárokovat' aj zaplatenie plnení, na ktoré nemá platný právny nárok. Iná situácia by nastala, ak by strany uzatvorili úverovú zmluvu, dlžník dlh neplatil, následne veriteľ vyčísli dlh, s týmto vyčíslením by dlžník súhlasil a ako zábezpeku splatenia dlhu by podpísal takúto dohodu. Podľa názoru žalobcu ak má byť Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, súdmi akceptovaná, mala by byť výsledkom zmluvnej autonómie strán a slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Žalovaný ako veriteľ formulárovou zmluvou do prejavu vôle žalobcu k uzavretej zmluve o úvere, o uzavretie ktorého len mal záujem, zahrnul bez ďalšieho automatické uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Na uvedenom nemení nič ani tá skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov bola uzatvorená na samostatnom tlačíve. Toto tlačívo malo typový formulárový charakter, ktorý som žalobca nemohla ovplyvniť. Uvedené zmluvné dojednanie tak vnucuje žalobcovi ako spotrebiteľom určité správanie, konanie, pričom tým zvyhodňuje poskytovateľa služby ako príjemcu plnenia, čím je spôsobená nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľov. Z vyššie uvedeného možno preto dospieť k názoru, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka, keď žalobca v čase vzniku úverovej zmluvy bol nútený uzatvoriť i dohodu o zrážkach zo mzdy, resp. podpísanie tejto dohody podmieňovalo poskytnutie úveru. Žalobca za neprijateľnú zmluvnú podmienku v Zmluve o úvere považujem aj ustanovenie čl. IX. bod 1., kde si žalovaný dojednal: „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania a čl. IX. bod 4., kde žalovaný dojednal: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2. tohto článku sa použije rovnako.“ Žalobca uvádza, že tieto podmienky neboli s mnou individuálne dojednané a spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov a to v neprospech žalobcu. Navyiac sú podľa môjho názoru vymedzené neurčito. Žalobca uvádza, že som nemal záujem dojednať si v zmluve o úvere predmetnú zmluvnú pokutu vo výške 12% p.a., ale pokiaľ som chcel úver získať, musel som prijať podmienky zmluvy tak, ako mi ich žalovaný predložil k podpisu. Žalobca je predsa úplne iracionálne a scestné, aby som v mojom postavení, s mojou zlou finančnou a sociálnou situáciou sa dohodol na zmluvnej pokute v takej vysokej výške, a hlavne pri omeškani

splátok bude táto pokuta, spolu s úrokom z omeškania a úrokom z úveru predstavovať celkom 39,85% p.a.. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar.vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Žalobca trvá na tom, že som so žalovaným uzavrela spotrebiteľskú zmluvu, keďže som nemala možnosť individuálne zmluvu pripomenovať, ale pre získanie úveru som musela prijať vopred pripravenú zmluvu žalovaným. Z tohto dôvodu sa otvára priestor pre ex offa súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľov. Ako spotrebiteľ som slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

6. Napadnutým uznesením, č. k. 3Csp/99/2018 - 16 zo dňa 10.07.2018, prvoinštančný súd uložil žalovanému Silverside, a.s., IČO: 50 052 560, bytom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - Ružinov, povinnosť zdržať sa akéhokoľvek použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa XX.X.XXXX zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným, a aby vykonal oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne C. I., A..C..., C. C. I. F. X, XXX XX E. E., Q.: XX XXX XXX, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy v zmysle predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Krajský súd v Prešove, uznesením č. k. 17CoCsp/12/2022 - 176 zo dňa 15.03.2022, potvrdil uznesenie a žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému nepriznal. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.04.2022.

7. Z predloženej zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že žalovaný ako veriteľ so žalobkyňou uzavreli túto zmluvu o spotrebiteľskom úvere vo výške 2.000,00 eur s počtom pravidelných splátok XX. Výška mesačnej splátky bola dohodnutá na sumu 56,21 eur a jej splatnosť bola dohodnutá vždy k 15.dňu v mesiaci. Dátum splatnosti prvej splátky bol XX.XX.XXXX a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru dňa XX.XX.XXXX. Celková čiastka na zaplatenie bola určená na sumu 3.372,60 eur. Úroková sadzba úveru: 22,85% ročne, RPMN: 24,68 %, Priemerná RPMN: 16,06% a odplata podľa Občianskeho zákonníka: 22,85%. Doba trvania zmluvy na dobu určitú do XX.XX.XXXX.

8. V deň uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere XX.XX.XXXX, bola medzi žalobkyňou a žalovaným uzatvorená aj Dohoda o zrážkach zo mzdy. V zmysle čl. I. je uzatvorenie tejto dohody o zrážkach zo mzdy je dobrovoľné. Dlžník svojím podpisom potvrdzuje, že si celú dohodu prečítal a má ju záujem uzavrieť s tým, aby z jeho mzdy boli vykonávané zrážky v dohodnutej čiastke a následne aby boli priamo poukazované na účet Veriteľa. Každá suma, ktorá bude strhnutá zo mzdy Dlžníka a poukázaná Veriteľovi na jeho účet, sa použije na úhradu splatných Záväzkov Dlžníka voči Veriteľovi. V zmysle čl. II. dohody, má veriteľ voči Dlžníkovi pohľadávku na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č.: XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“) vo výške 3372,60 EUR predstavujúcej istinu úveru spolu s príslušenstvom tvoreným úrokom za úver, ostatným príslušenstvom vyplývajúcim zo Zmluvy alebo súvisiacim so Zmluvou, napríklad úrok z omeškania, a právami spojenými s uvedenými nárokmi, napríklad zmluvná pokuta (ďalej aj „Pohľadávka“). Veriteľ a Dlžník uzatvárajú týmto dohodu o zrážkach zo mzdy, prípadne z iných príjmov, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou (spoločne ďalej ako „zrážky zo mzdy“), ktorú Dlžník poberá od svojho zamestnávateľa (respektíve platiteľa iného príjmu). Na základe tejto dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľ Dlžníka (respektíve platiteľ iného príjmu) vykonáva po jej predložení mesačné zrážky zo mzdy Dlžníka v dohodnutej výške 56,21 eur, vždy v riadnom výplatnom termíne dlžníka a odvádza ich v prospech veriteľa na jeho bankový účet vedený v uvedenej banke v zmysle tejto dohody. Medzi Veriteľom a Dlžníkom je dohodnuté, že zrážky zo mzdy Dlžníka budú vykonávané zamestnávateľom Dlžníka (respektíve platiteľom iného príjmu) až do doby, kým nedôjde k uhradeniu pohľadávky Veriteľa v celom rozsahu. Po jej uhradení Veriteľ bezodkladne oznámi túto skutočnosť zamestnávateľovi dlžníka. Ak Dlžník zmení v priebehu splácania Pohľadávky Veriteľa zamestnanie, potom je povinný predložiť túto Dohodu o zrážkach zo mzdy aj ďalšiemu svojmu zamestnávateľovi (respektíve platiteľovi iného príjmu). Každú zmenu svojho zamestnávateľa (respektíve platiteľa iného príjmu) je Dlžník povinný písomne oznámiť Veriteľovi, a to do 3 (troch) dní odo dňa zmeny. Dohoda sa uzatvára do splatenia Pohľadávky Veriteľa podľa ods. 1 tejto dohody.

9. Uvedenú vec súd takto právne posúdil:

10. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

12. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

15. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

16. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

17. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

18. Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. (§ 551 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

19. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

20. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

21. V zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 137 písmeno c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

23. Za určovaciu žalobu považuje súdna prax aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem žalobcu na určenie neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia. Pri skúmaní podmienok uvedených v § 137 písm. c) CSP umožňujúcich riešenie práva súdnym rozhodnutím treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti zmluvy o úvere, pôžičke má žalobca - spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločenstiev, v nie poslednom rade i domáca právna úprava), pretože potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je jeho skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy, týkajúcej sa odplaty (úroky, poplatky). Jeho postavenie sa stane istejšie, nebude vystavený sankciám za nezaplatenie odplaty, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Petit návrh je v súlade s ust. § 137 CSP.

24. Žalovaný dňa XX.XX.XXXX zaslal zamestnávateľovi žalobkyne list, ktorým inicioval realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy podľa zmluvy č. XXXXXXXXXX. V predmetnej veci bola realizácia dohody o zrážkach zo mzdy pozastavená na základe vydaného neodkladného opatrenia. V čase rozhodovania súdu tu bol naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko bez takéhoto určenia by právne postavenie žalobcu bolo neisté, súčasne by bolo ohrozené právo žalobcu na disponovanie s jeho mzdou, keďže zamestnávateľ žalobcu rešpektujúc uzatvorenú dohodu by musel vykonávať zrážky zo mzdy. Aj v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, nemá žalobca istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku dlhu žalobcu.

25. Žalobkyňa preukázala naliehavosť právneho záujmu v danej veci tým, že deklarovanim neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitímáciu na použitie tohto netransparentného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach.

26. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v čl. 3 bod 1 ustanovuje, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

27. Podľa čl. 4 bod 1 smernice bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

28. V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2 (čl. 5 smernice).

29. V zmysle čl. 8 smernice členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.

30. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských

zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

31. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobkyňa ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobkyne privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

32. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

33. Nepochybne zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

34. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala.

35. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že ak žalobkyňa chcela uzavrieť zmluvu o úvere, musela uzavrieť aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa nemala možnosť uzavrieť túto zmluvu bez dohody o zrážkach zo mzdy. Samotná Dohoda o zrážkach zo mzdy nepôsobí určito a zrozumiteľne, a preto je v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná.

36. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal).

37. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

38. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takéto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

39. Súd dohodu o zrážkach zo mzdy podrobil preskúmaniu aj z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík. Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, ktorý nie je možné prehliadať ani v rovine súkromného práva.

40. V prípade, že žalobca uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

41. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej dohody (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa). U iných praktík ako sú uvedené v prílohe č. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je pre záver o nekalosti dôležitá existencia nižšie uvedených aspektov.

42. Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov (§ 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa).

43. Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa).

44. Podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa sa rozumie využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil (§ 2 písm. r) zákona o ochrane spotrebiteľa).

45. Podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

46. Zásada zakotvená vo vyššie uvedenom ustanovení vnáša do nášho právneho poriadku požiadavku dôsledne zachovávať dobré mravy. Zdôrazňuje to, že nepoctivému konaniu nesmie súd poskytnúť ochranu. Dobré mravy sa v súdnej praxi využívajú ako kritérium ktoré obmedzuje subjektívne práva. Pojem dobré mravy nie je definovaný v zákone. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí od prípadu k prípadu sudcovi. Zmyslom tohto ustanovenia je zamedziť výkonu práva, ktoré je síce v súlade so zákonom, zodpovedná zákonu avšak odporuje dobrým mravom. V praxi sa stáva, že výkon práva je síce formálne v súlade so zákonom, ale jeho cieľom je dosiahnuť iný výsledok, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá. Následkom výkonu práva a povinnosti v rozpore s dobrými mravmi je neposkytnutie ochrany respektíve odopretie autoritatívneho rozhodnutia súdu potrebného na právneho vzťahu.

47. Zámer žalovaného dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky bez súdnej kontroly podpísaním Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú žalobkyňa podpísala, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivostí na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa.

48. Žalobkyňa nemala vedomosť o následkoch dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá jej bola predložená na podpis pri podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Je pritom možné mať aj pochybnosti o tom, že ide o skutočný prejav vôle žalobcu uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy.

49. Žalovaný v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti predložil žalobkyni na podpis zmluvu, ktorú žalovaný používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Uzavretie dohody je cieľ sledovaný

žalovaným, nie však žalobcom ako spotrebiteľom, ktorý obsah formulára nemôže nijako ovplyvniť. Dopredu pripravený text v podobe formulára je na predtlačí, čo spôsobuje, že bežný priemerne informovaný spotrebiteľ si formulárový text dôkladne neprečíta. Aj v prípade, že by uvedený text prečítal a nemá právnické vzdelanie, ťažko možno predpokladať, že by si mohol byť vedomý právnych dôsledkov uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Takto vytvorený formulár pôsobí na spotrebiteľa prinajmenšom mäúco, pričom možno predpokladať, že práve to je jeho účelom.

50. Pri vyhodnocovaní praktiky dodávateľa súd musí operovať priemerným spotrebiteľom (Smernica Rady AEP 2005/29 bod 19 Preambuly) a existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide preto podľa citovanej Smernice (čl. 5 a 9) o nekalú obchodnú praktiku a neodbornú starostlivosť dodávateľa v záujme vyššej kvality života ľudí.

51. V danom prípade je možné predpokladať, že uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy, tak ako je to vyššie uvedené sa žalovaný snažil vyhnúť posudzovaniu jednotlivých nárokov z pôvodnej zmluvy o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj náležitosti uzavretej úverovej zmluvy. Takýto postup právneho predchodcu žalovaného, ktorý je výslovne špekulatívny v snahe obísť zákonné ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, preto nemôže požívať právnu ochranu (§3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) zo strany súdu pretože žalobca sa chcel vyhnúť posudzovaniu pôvodného zmluvného vzťahu a nárokov z neho plynúcich. Na základe dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný môže sám určiť výšku, akú ma zamestnávateľ žalobcu tejto zrážať.

52. Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských úveroch. Článok 6 Smernice Rady 93/2013/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy ktorá, neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

53. Článok 4 a 14 Smernice rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré, sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami, preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku čl.4 uvedenej smernice, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy (znenie písomných podmienok európskej komisie vo veci C-30/12 P.G. T./POHOTOVOSTĚ, s.r.o.).

54. Súd poukazuje podporne aj na aktuálnu právnu úpravu § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014, podľa ktorej je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

55. Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014)

56. Aj v prípade, že súd priamo neaplikuje ustanovenie § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. na predmetnú zmluvu uzavretú v roku XXXX, môže ustanovenie zmluvy týkajúce sa dohody o zrážkach zo mzdy vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a postup žalobcu popísaný vyššie ako nekalú obchodnú praktiku. Dohoda o zrážkach zo mzdy Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX aj keď bola dojednaná individuálne, žalobkyňa nemohla ovplyvniť obsah zmluvy. Zmluva ako celok mala formulárový charakter. Súd dohodu o zrážkach zo mzdy posúdil ako neprijateľnú zmluvnú

podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a považoval ju za neplatnú. Tento nárok je preto dôvodný.

57. Podľa čl. 3 ods. 1,2 Smernice Rady 93/2013/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

58. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobe žalobkyne v tejto časti vyhovel. Podosunutá Dohoda o zrážkach zo mzdy ako súčasť Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nepôsobí určito a zrozumiteľne, preto je v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná. Zároveň sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú, s poukazom na to, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nejedná sa o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Navyiac bola uzavretá za použitia nekalej obchodnej praktiky, ako súd uviedol vyššie.

59. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a uvádzané skutočnosti, súd vyhovel žalobe o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozsudku a zvyšok žaloby žalobcu vylúčil na samostatné konanie, v ktorom konaní bude rozhodnuté aj o trovách tohto konania v zmysle § 251 CSP a nasl. .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.